

Vlaamse prestaties in het licht van de Europese Lissabon-doelstellingen voor werk en levenslang leren

De tijdelijke economische groeivertraging van 2005 weerspiegelde zich niet in dezelfde mate op de Vlaamse arbeidsmarkt. In 2005 was gemiddeld 64,9% van de Vlamingen op beroepsactieve leeftijd (15 tot 64 jaar) aan het werk, dit is een lichte stijging ten opzichte van 2004 (+ 0,6 procentpunt).

Deze stijging wordt voornamelijk gedragen door de vrouwen. Hun werkzaamheidsgraad steeg in 2005 met meer dan één procentpunt, maar bleef bij de mannen min of meer stabiel (*tabel 1*).

Met een globale werkzaamheidsgraad van bijna 65% presteert Vlaanderen duidelijk boven het Belgische (61%) en ook iets boven het EU-gemiddelde (64%). De afgelopen vier jaar (2001-2005) is de Vlaamse werkzaamheidsgraad echter slechts toegenomen met 1,5 procentpunten. Aan dit bescheiden tempo is de Europese en Vlaamse doelstelling van 70% dan ook moeilijk haalbaar tegen 2010.

De structurele ondervertegenwoordiging van ouderen, allochtonen en personen met een arbeidshandicap legt meteen de belangrijkste pijnpunten van de Vlaamse arbeidsmarkt bloot.

De werkzaamheidsgraad bij de ouderen is in de loop van 2005 wel verder toegenomen (met +1,2 ppt.), maar met een werkzaamheidsgraad van 30,7% bij de 55 tot 64-jarigen presteert Vlaanderen nog steeds ver beneden het EU-gemiddelde van 42,5%. Bovendien is de kloof met het EU-gemiddelde het afgelopen jaar opnieuw iets toegenomen. Ook ten opzichte van de twee andere gewesten hinkt Vlaanderen achterop. In Wallonië en Brussel is respectievelijk 32,3% en 39,8% van de 55-plussers aan het werk.

Bij de bevolking met een niet-Europese nationaliteit steeg de werkzaamheidsgraad in 2005 met meer dan 3 procentpunten tot bijna 42% (*tabel 10*). Toch blijft de 'nationaliteitskloof' in de arbeidsdeelname aanzienlijk in Vlaanderen. De gemiddelde werkzaamheidsgraad van de niet EU-bevolking bedraagt 55,9% in de EU. De kloof met het Europese gemiddelde is de afgelopen jaren wel iets kleiner geworden, maar Vlaanderen heeft het Europese peloton nog steeds niet ingehaald. Geen enkele lidstaat in de EU presteert op dit vlak immers slechter.

De Vlaamse werkloosheidsgraad stabiliseerde in 2005 rond 5,5% (ILO-definitie werkloosheidsgraad, *tabel 5*). Het aandeel van de langdurige werkloosheid steeg in 2005 tot 44,4% (+1,8 ppt.), waarmee Vlaanderen rond het Europees gemiddelde schommelt (*tabel 7*). Ongeveer 20% van de Vlaamse langdurig werkzoekenden volgden in 2005 een opleiding of werkervaring (*tabel 21*). De Europese doelstelling terzake is om elk jaar 25% van de langdurig werkzoekenden te bereiken via opleiding of werkervaring.

De voornaamste sterkte van de Vlaamse arbeidsmarkt is de kwaliteit van het arbeidsaanbod. De Vlaamse beroepsbevolking is goed opgeleid en productief. In 2005 had 85,1% van de Vlaamse bevolking van 20 tot 24 jaar het hoger secundair onderwijs met succes beëindigd (*tabel 15*). Ondermeer dankzij de leerplicht tot 18 jaar realiseert Vlaanderen reeds in 2005 de Europese 85%-doelstelling voor 2010. Toch kent Vlaanderen nog steeds een hardnekkige ongekwalificeerde uitstroom uit het initiële onderwijs. In 2005 heeft ongeveer 11% van de jongeren de schoolbanken verlaten zonder diploma secundair onderwijs, dit aandeel ligt opvallend hoger bij jongens (13%) dan bij meisjes (8%).

De Europese doelstelling van een deelname aan levenslang leren van 12,5% tegen 2010 wordt nog niet bereikt in Vlaanderen. De gemiddelde deelname stagneert in 2005 rond 9% (*tabel 16*). Ook de (nationale) gegevens van de Centrale Raad voor het Bedrijfsleven tonen dat er nog een lange weg te gaan is voor het bereiken van de overeengekomen doelstellingen. In 2004 nam op jaarbasis 32,8% van alle werknemers deel aan permanente vorming (de doelstelling is 50%) en investeerden de bedrijven hierin 1,03% van de totale loonmassa (de doelstelling is 1,9%).

Opmerkelijk is de continu stijgende trend in de opleidingsdeelname van Vlaamse werkzoekenden (van 6% in 2001 tot bijna 11% in 2005, *tabel 16*), allicht mede als gevolg van de invoering van de sluitende aanpak voor werkzoekenden. Anno 2005 is de sluitende aanpak in Vlaanderen nagenoeg volledig gerealiseerd voor de jonge werkzoekenden, maar (nog) niet voor de oudere werkzoekenden (*tabel 20*).

Bronnen: FOD Economie (Enquête naar de Arbeidskrachten), Eurostat LFS (bewerking Steunpunt WAV), VDAB.

Deze gegevens werden door het departement WSE samengebracht in het Vlaams Monitoringsinstrument Werkgelegenheidsbeleid (VMI, editie 17/10/2006). In het bovenstaande kwartaalbericht wordt telkens verwezen naar de tabellen uit het VMI.

<http://www.vlaanderen.be/werk>